

Toelichting IE-NET 8 december 2020

Een update inzake het nationaal register voor gerechtsdeskundigen

Toon Lysens

Voorzitter aanvaardingscommissie

De wet van 5 mei 2019

- Wet houdende diverse bepalingen inzake informatisering van Justitie
- Integratie in het Gerechtelijk Wetboek
- Coördinatie van de bepalingen inzake gerechtsdeskundigen en vertalers-tolken
- Overgangsbepalingen

Toelatingsvoorwaarden

- Nationaliteit
- Blanco strafregister
- Leeftijd
- Beroepsbekwaamheid: diploma en vijf jaar ervaring in de laatste 8 jaar
- Erkende juridische opleiding

Verplichtingen

- Ter beschikking zijn van de gerechtelijke overheden
 - Weigering is mogelijk ook in strafzaken mits motivering
- Permanente vorming
- Naleven van de deontologische code
- Bijwerken van de gegevens – zelf te doen via e-deposit niet per mail

Vrijstellingen

Beroepsbekwaamheid:

- Gerechtsdeskundigen verbonden aan een BELAC geaccrediteerde instelling
- Beoefenaars van een gereguleerd beroep ingeschreven op de ledenlijst van de instelling of orde van dat beroep behalve de juridische vorming.
- De gerechtsdeskundige tewerkgesteld bij de F.O.D. Justitie

Juridische opleiding:

- diploma van een erkende opleiding met dezelfde inhoud
- 15 jaar ervaring en bijscholing

Eedaflegging

Sluitstuk van de definitieve inschrijving

- Noodzakelijk voor het voeren van de titel en aanvaarden opdrachten
- Af te leggen voor eerste voorzitter hof van beroep woonplaats
- Binnen de drie maanden na de inschrijving

Bij voorlopige inschrijving:

- overgangsbepaling eedaflegging binnen de zes maanden na de inwerkingtreding van de wet van 5 mei 2019
- nieuwe inschrijvingen drie maanden

Neerlegging handtekening

Uitvoeringsbesluiten

- KB deontologie vertalers-tolken dd. 18 april 2017
- KB deontologie deskundige dd. 25 april 2017
- KB juridische opleiding dd. 30 maart 2018
- KB aanvaardingscommissie en bijdrage dd. 23 september 2018
- MB houdend aanwijzing permanente leden aanvaardingscommissie dd. 18 december 2018
- MB tot vaststelling van een lijst van niet-permanente leden voor de aanvaardingscommissie dd. 5 mei 2019
- KB model legitimatiekaart en stempel dd. 8 mei 2020

Te nemen uitvoeringsbesluiten

- KB Permanente vorming
- KB dat bepaalt welke gegevens er beschikking worden gesteld van het publiek en toegang andere instanties
- KB toekenning en beheer van anoniem identificatienummer
- MB huishoudelijk reglement aanvaardingscommissie

Aanvaardingscommissie - opdracht

1. Het verlenen van advies aan de minister van Justitie bij de opname in de nationale registers en de verlenging van de opname;
2. Bij het voorstellen van sancties (schorsing, tijdelijke en definitieve schrapping) door de korpsoversten, advies verlenen aan de minister van Justitie.;
3. Het voorstellen van sancties bij niet naleven van hun ambtsverplichtingen of de deontologische code door deskundigen, vertalers, tolken of vertalers-tolken.

Aanvaardingscommissie – opdracht (2)

4. Het initiatief nemen en toezicht uitoefenen op de permanente kwaliteitsbewaking door de F. O.D. Justitie op de aanstellingen van de gerechtsdeskundigen en de uitvoering van de expertiseopdrachten door deze laatsten, alsook op de aanstellingen van beëdigd V., T. en V.T. en op de uitvoering van de vertaal- of tolkwerkzaamheden. **Initiatief op korte termijn**
5. Advies over de erkenning van de opleiding

Aanvaardingscommissie - samenstelling

- De commissie bestaat uit twee kamers (N/F)
- Iedere kamer bestaat uit vier vaste leden (magistraat-voorzitter, magistraat, griffier of secretaris en ambtenaar) en een wisselend lid-deskundige of vertaler tolk met stemrecht met telkens een plaatsvervanger
- Het wisselend lid wordt gekozen uit een lijst van 22 volgens hun specialiteit
- De kamers kunnen beroep doen op deskundige of vertaler/tolk ad hoc zonder stemrecht

Aanvaardingscommissie werking

- Een Franstalige en een Nederlandstalige kamer volgens de taal gekozen door de deskundige
- Voorzitter samen met de administratie bepaalt de agenda
- Horen van de kandidaat indien nodig
- Standaard advies bij aanvaarding - Gemotiveerd advies bij weigering
- De deskundige niet- permanent lid kan alleen in dossiers van zijn specialisatie zetelen
- Vergoeding

Eerste ervaringen AC (1)

- Periode september 2019 – februari 2020
 - Vooral onderzoek van klachten en weigering eedaflegging op basis van moraliteitsonderzoek
 - Veel vragen bijkomende informatie
 - Belang van moraliteitsonderzoek - oude veroordelingen
 - Kwaliteitsgebreken zijn moeilijk te gebruiken als basis van weigering
- Stilstand tussen februari en november 2020
 - Werklast eedaflegging – Corona - Gebrek aan personeel

Eerste ervaringen AC (2)

- Voorlopige inschrijving – ruim aanvaard
 - Eedaflegging geweigerd op basis van strafdossier
 - Behandeling voor de commissie
 - Toch opname of definitieve weigering
 - Dikwijls suggestie om aanvraag tot eerherstel in te dienen

Eerste ervaringen (3)

- Adviezen in verband met vrijstellingen juridische opleiding (15 jaar ononderbroken ervaring en bijscholing):
 - Weinig problemen indien lange en voldoende ervaring
 - Criterium van voldoende opdrachten en bijscholing
- Er werden 431 vrijstellingen verleend
- Er zijn nog 30 aanvragen in behandeling

Stand van zaken – huidige inhoud register

Het voorlopig register is geopend sinds november 2016. Er werden 1.825 deskundigen en 1.939 vertalers en tolken ingeschreven.

Vanaf mei 2017 is het register consulteerbaar voor magistraten.

De behandeling van de aanvragen om definitieve inschrijving werd aangevat.

Stand van zaken mogelijkheid tot inschrijving

Voorlopig

- Op basis van de activiteit bestaande voor 1 december 2016.
- Voor nieuwe kandidaten op basis van diploma en ervaring zonder bewijs juridische kennis
- Voorlopige inschrijving blijft geldig tot 30 november 2021 of tot bij de behandeling van de aanvraag definitieve inschrijving.
- De termijn wordt met een jaar verlengd - wetsontwerp
- Er zijn nog 170 dossiers in behandeling

Stand van zaken - eedaflegging

Wie voorlopig is ingeschreven kon de eed afleggen. Dat is massaal gebeurd.

Sinds Corona kan de eedaflegging voorlopig schriftelijk. Mogelijk wordt dat een definitieve regeling.

Bij de definitieve inschrijving geen nieuwe eedaflegging.

Stand van zaken - mogelijkheid tot inschrijving

Definitief

Sinds november 2020 aanvang afhandeling definitieve inschrijvingen door de aanvaardingscommissie.

Voorwaarden:

- Diploma en vijf jaar ervaring.
- Bewijs juridische kennis of vrijstelling
- Voorafgaand moraliteitsonderzoek

Stand van zaken

Definitief (2)

- aanleiding uitreiking legitimatiebewijs
- werkwijze:
 - per categorie
 - Dienst neemt zelf contact op
 - Behandeling als A dossiers
- applicatie is nog niet aangepast

Tot Slot

Zijn er vragen?

